

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/70/2018
Identifikačné číslo spisu:	5113221204
Dátum vydania rozhodnutia:	02.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5113221204.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu JUDr. Q. A., bývajúceho v S., proti žalovaným 1/ Okresnému súdu Považská Bystrica, so sídlom v Považskej Bystrici, Štúrova č. 2, 2/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o doplatenie funkčného platu, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 6 Cpr 2/2015, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. novembra 2017 sp. zn. 19 CoPr 10/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Žilina 3. júla 2013 (uznesením z 18. mája 2015, č.k. 4 NcC 16/2015-65 vec prikázaná Okresnému súdu Prievidza) domáhal, aby žalovaným bola uložená povinnosť mu doplatiť funkčný plat spolu s úrokom z omeškania špecifikovaným v žalobe od 16. februára 2011 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že ako sudca s osobitným vzťahom k žalovanej 2/ (k štátu) podľa § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z.z.“) vykonáva funkciu sudcu s pridelením na výkon funkcie sudcu na Okresnom súde Považská Bystrica (žalovaný 1/). Žalobcovi bol zo strany žalovaného 1/ vystavený platový dekrét č. Spr. 19/2010 z 10. januára 2011 v zmysle zákona č. 385/2000 Z.z. a v súlade s § 2 ods. 1 a § 29g ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 500/2010 Z.z. z 2. decembra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z.z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 500/2010 Z.z.“), ktorým žalobcovi s účinnosťou od 1. januára 2011 určil základný plat vo výške 2 293,10 €, funkčný príplatok vo výške 99,59 €, príplatok za vedenie justičného čakatľa vo výške 30 € a paušálnu náhradu nákladov vo výške 95,60 €. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2011 sp. zn. PL. ÚS 99/2011, ktorý bol zverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 26. júla 2011 (ďalej len „uznesenie ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 99/2011“) bola pozastavená účinnosť zákonných ustanovení, konkrétne § 29g ods. 1 zákona č.

500/2010 Z.z. Žalovaný 1/ na základe uznesenia ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 99/2011 a v súlade so zákonom č. 385/2000 Z.z. žalobcovi vystavil v poradí druhý platový dekrét č. Spr. 784/2011 zo 4. augusta 2011, ktorým žalobcovi s účinnosťou od 26. júla 2011 určil základný plat vo výške 2 653,10 €, funkčný príplatok vo výške 99,59 € a paušálnu náhradu nákladov spojených s výkonom funkcie sudcu vo výške 110,60 € a zároveň ktorým aj zastavil dňom 25. júna 2011 výplatu doteraz priznaného platu. Rozdiel v plate žalobcu, ktorý mu mal byť vyplácaný od 1. januára 2011 a ktorý mu v skutočnosti vyplácaný bol, predstavuje sumu 345 €. Od 16. februára 2011 sa podľa žalobcu obaja žalovaní dostali s vyplatením funkčného platu do omeškania.

2. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. júna 2016 č. k. 6 Cpr 2/2015-95 uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 2 501,56 € od 19. apríla 2014 do 7. júla 2014, do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žalobu proti žalovanému 1/ v celom rozsahu a proti žalovanej 2/ v prevyšujúcej časti zamietol. Stranám sporu právo na náhradu trov konania nepriznal.

2.1. Súd prvej inštancie pri posudzovaní námietky žalovanej 2/ „ktorý zo žalovaných, prípadne obaja majú byť zaviazaní žalobcovi plniť“, dospel k záveru, že žalovaný 1/ ako rozpočtová organizácia je podľa § 1 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z.z.“) len správcom majetku štátu, spravuje majetok vo vlastníctve Slovenskej republiky. Majetkom štátu sú podľa § 2 ods. 1 tohto zákona veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva Slovenskej republiky. Slovenská republika ako právnická osoba podľa § 2 ods. 2 tohto zákona vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcu majetku štátu, ktorý koná v jej mene pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú tohto majetku. Žalovaný 1/ je teda správcom tohto majetku, s ktorým aj hospodári, pri jeho správe zastupuje štát, ktorý je jeho vlastníkom. Žalovanému 1/ preto chýba podstatná náležitosť na to, aby bol právnickou osobou s vlastnou právnou subjektivitou v zmysle súkromného práva. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu proti žalovanému 1/ pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ vyhodnotil ako nedôvodnú a v tejto časti ju zamietol.

2.2. K (ne)dôvodnosti nároku žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaným dokazovaním bolo nesporne zistené, že žalovaná 2/ bola v omeškaní s výplatou platu, čo žalovaná 2/ ani nepoprela. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie z 31. mája 2012 sp. zn. 2 Cdo 76/2011) omeškanie žalovanej 2/ s výplatou platu, ktorá nebola žalobcovi poskytnutá v dobe jeho splatnosti, ale po dátume splatnosti, má za následok povinnosť žalovanej 2/ platiť úroky z omeškania. Táto povinnosť žalovanej 2/ vyplýva z § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) s poukazom na § 1 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce (ďalej len „Zákonník práce“) v spojení s § 150 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z. Žalovaná 2/ prostredníctvom osobného úradu žalovaného 1/ bola povinná žalobcovi vyplácať plat k siedmemu dňu mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý žalobcovi plat patrilo. Medzi stranami konania nebol sporným dátum splatnosti, ale počiatok omeškania, teda ktorým dňom sa žalovaná 2/ do omeškania s výplatou platu dostala. Zverejnením uznesenia ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 99/2011 bol vyslovený nesúlad právneho predpisu, z ktorého vychádzal žalovaný 1/ pri vyhotovení platového dekrétu a výpočte platu. V konaní o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sa predpokladá súladnosť právnych predpisov, kým ústavný súd nevysloví nesúlاد. Do rozhodnutia ústavného súdu by žalovaná 2/ plnila bez právneho dôvodu, respektíve by postupovala v rozpore s v tom čase platným a účinným právom, keďže do toho času nebolo zrejmé, či právna úprava, z ktorej sa vychádzalo pri vyhotovení platového dekrétu dňa 10. januára 2011, bude vyslovená ako súladná alebo nesúladná s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“). Žalovaný 1/ vystavil žalobcovi nový platový dekrét ihneď po zverejnení uznesenia ústavného súdu o pozastavení účinnosti napadnutého právneho predpisu, a teda postupoval podľa právnej úpravy platnej a účinnej pred vydaním napadnutého právneho predpisu, teda postupoval podľa právnej úpravy platnej a účinnej pred vydaním napadnutého právneho predpisu. Až zverejnením uznesenia ústavného súdu, t. j. 18. apríla 2014 stratil právny predpis účinnosť a až týmto dňom žalovanej 2/ vznikla povinnosť plniť žalobcovi. Dňom nasledujúcim po dni jeho zverejnenia sa žalovaná 2/ dostala do omeškania s plnením. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval názor žalobcu, že žalovaná 2/ bola v omeškaní už v deň splatnosti platu v tom ktorom mesiaci za nesprávny. Za nesprávny považoval názor žalovanej 2/, že

sa do omeškania dostala z dôvodu, že uspokojenie finančných nárokov sudcov nebolo rozpočtované v štátnom rozpočte na rok 2014 a k samotnému doplateniu rozdielov platov sudcov bolo administratívne náročné a nemohlo sa udiť zo dňa na deň. Žalovaná 2/ v občianskoprávných vzťahoch podobne ako každý iný dlžník je povinná plniť riadne a včas a v prípade oneskoreného plnenia sa dostáva do omeškania. Pokiaľ je žalovaná 2/ v omeškaní s plnením peňažného dlhu, má povinnosť platiť aj úroky z omeškania. Skutočnosť, že nárok na doplatenie platu vznikol žalobcovi v dôsledku právnej úpravy neskôr vyhlásenej za nesúladnú s ústavou, v dôsledku čoho jej vznikla povinnosť doplatiť sudcom rozdiel v platoch, ako aj to, že výdavky spojené s doplatením platov sudcov nemala pokryté v štátnom rozpočte na rok 2014 a že samotné doplatenie platov bolo zo strany žalovanej 2/ časovo a administratívne náročné, nemôžu byť na ujmu žalobcu. Žalovaná 2/ mala vedomosť o tom, že na ústavnom súde prebieha od roku 2011 konanie o súlade právnych predpisov, mala mať preto vytvorenú v štátnom rozpočte rezervu pre prípad neúspechu v konaní. Žalovaná 2/ v postavení dlžníka, ako každý iný dlžník má povinnosť plniť riadne a včas a v prípade omeškania s plnením zaplatiť aj úroky z omeškania ako paušalizovanú náhradu škody za čas, kedy žalobca nemohol peniaze užívať.

2.3. Vzhľadom na uvedené a keďže žalovaná 2/ doplatila žalobcovi rozdiel v plate 7. júla 2014 vo výške 2 501,56 €, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v období od 19. apríla 2014 (deň nasledujúci po zverejnení uznesenia ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 99/2011 v Zbierke zákonov) do 7. júla 2014 (deň plnenia), bola žalovaná 2/ v omeškaní s plnením. Za uvedené obdobie preto patria žalobcovi úroky z omeškania v zákonnej výške 8,25 % ročne podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. účinného do 31. januára 2013 v spojení s § 10c nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. účinného od 1. februára 2013. Keďže si žalobca uplatnil úroky z omeškania za dlhšie obdobie a vo výške presahujúcej najvyššiu prípustnú výšku úroku z omeškania platnú podľa predpisov občianskeho práva, súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol.

3. Na odvolanie žalovanej 2/ Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2017 sp. zn. 19 CoPr 10/2016 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil; žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námitky žalovanej 2/, ktoré boli namietané už v konaní pred súdom prvej inštancie nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Podľa odvolacieho súdu v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci.

3.2. K žalovanou 2/ v odvolaní namietaným nedostatkom jej vecnej pasívnej legitimácie odvolací súd nad rámec odôvodnenia súdu prvej inštancie doplnil, že žalovanou 2/ tvrdená skutočnosť nevyplýva z § 65 až 92 zákona č. 385/2000 Z.z., ale naopak z predmetných ustanovení je zrejmé, že za uspokojenie platových nárokov sudcu zodpovedá štát, za ktorý podľa § 25 ods. 1 veta druhá tohto zákona koná ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorého pôsobnosť upravuje osobitný zákon, v danom prípade žalovaná 2/. Odvolací súd sa rovnako nestotožnil s názorom žalovanej 2/, že ak Zákonník práce v § 1 ods. 4 zakotvuje, že „ak tento zákon v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy podľa ods. 1 všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka“, týka sa to iba § 1 až § 122 Občianskeho zákonníka, ktoré sú upravené v jeho prvej časti a netýka sa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda časti zákona, v ktorej sú upravené záväzkové práva. Vo všeobecnosti totiž platí, že v prípade, ak zamestnávateľ mešká s výplatou platu a plat neposkytne v dohodnutej dobe, je v omeškaní. Z dôvodu omeškania je povinný zamestnancovi uhradiť nielen plat, ale aj úroky z omeškania, pretože osobitný zákon o plate, ale ani iný pracovnoprávny predpis nezakotvujú výšku úrokov z omeškania; v pracovnoprávných vzťahoch sa postupuje v týchto prípadoch podľa občianskoprávných predpisov (§ 1 ods. 4 Zákonníka práce). Súd totiž nie je absolútne viazaný doslovným znením zákonného ustanovenia, ale sa od neho smie a musí odchýliť v prípade, kedy to vyžaduje zo závažných dôvodov účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov (zásad), ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku. Pri výklade a posudzovaní

jednotlivých ustanovení právneho predpisu treba totiž rešpektovať ich význam z hľadiska účelu a zmyslu tohto predpisu ako celku, a nie izolovane. Aj podľa zaužívej judikatúry úroky z omeškania so splnením peňažného záväzku sú dennou náhradou škody za stratu možnosti disponovať s dlžnou sumou. Inštitút úrokov z omeškania vo všeobecnosti a aj v pracovnom práve plní charakter zabezpečovací, sankčný a kompenzačný a inak to nemôže byť ani v danom vzťahu. Opačným výkladom by došlo k porušeniu rovnosti subjektov tohto závislého vzťahu a teda k porušeniu čl. 47 ods. 3 Ústavy SR. Výklad žalovanej 2/ by napokon celkom nepochybne musel viesť k záveru, že v žiadnych pracovnoprávných vzťahoch upravených Zákonníkom práce by nebolo možné priznať oprávnenému úroky z omeškania pri platových nárokoch vyplývajúcich z pracovného pomeru, čo nepochybne nebol úmysel zákonodarcu. Žalovanou 2/ vyslovený právny názor preto odvolací súd považoval za nesprávny a príliš formalistický.

3.3. K námietke žalovanej 2/ súvisiacej s úrokmi z omeškania odvolací súd navyiac zdôraznil, že v čase podania žaloby na začatie konania mal žalobca vyplatený svoj funkčný plat v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi a žalovaná 2/ nemala v čase podania žaloby povinnosť platiť žalobcovi to, čoho sa svojou žalobou domáhal. Táto povinnosť vznikla až publikovaním nálezú ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 99/2001 v Zbierke zákonov dňa 18. apríla 2014, kedy sporné zákonné ustanovenia stratili účinnosť. Preto záver súdu prvej inštancie, že nasledujúcim dňom sa žalovaná 2/ dostala do omeškania a je povinná zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v zákonnej výške 8,25 % ročne za obdobie od 19. apríla 2014 do doplatenia funkčného platu, t.j. do 7. júla 2014, považoval odvolací súd za správny.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala 12. marca 2018 žalovaná 2/ dovolanie s tým, že je prípustné podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), lebo súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočnila jej pariaće procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K porušeniu tohto práva podľa žalovanej 2/ došlo zo strany odvolacieho súdu pri rozhodovaní o pasívnej vecnej legitímácii žalovaných subjektov, ako aj v prípade posudzovania otázky začiatku omeškania a výšky úrokov z omeškania.

4.1. V súvislosti s pasívnou vecnou legitímáciou žalovaných dovolateľka namietala, že v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd nevzal do úvahy § 21 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z.z., podľa ktorého rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie môžu vo vlastnom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa svojho zriadenia. Odvolací súd sa tiež nevysporiadal s § 2 písm. a/ zákona č. 278/1993 Z.z., v zmysle ktorého sa tento zákon nevzťahuje na nakladanie s majetkom štátu, pri ktorom dochádza k plneniu záväzkov v rámci predmetu činnosti správcu alebo v súvislosti s ním, medzi ktoré napríklad patria záväzky podľa § 261 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 488 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odvolací súd nevzal do úvahy ani § 18 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa za právnické osoby považujú (písm. d/) aj iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon. Za iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon možno považovať podľa názoru dovolateľky aj rozpočtové a príspevkové organizácie. Dovolaťka má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaných subjektov je arbitrárne, vnútorne rozporné a nepreskúmateľné, nakoľko nesplňa kvalitatívne náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

4.2. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k existencii omeškania založil na arbitrárnom a neudržateľnom výklade právnych predpisov, ktorý je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľným a porušujúcim právo žalovanej 2/ na spravodlivý proces. Zo strany odvolacieho súdu došlo podľa dovolateľky k vydaniu súdneho rozhodnutia, ktoré svojím odôvodnením zároveň odporuje skorším súdnym rozhodnutiam toho istého súdu, na ktoré dovolateľka v rámci dovolania poukázala. Odvolací súd sa tiež v odôvodnení svojho rozsudku nezaoberal namietanou výškou úrokov z omeškania.

4.3. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka dovolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

5. Žalobca a žalovaná 1/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/

treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. Nadalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. Žalovaná 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP.

12.1. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny

proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z toho, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu (než je zmätočnosť), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K rovnakému záveru dospelo neskôr tiež zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016 (v dôsledku prijatia CSP), sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za naďalej aktuálne.

14.1. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

14.2. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (porovnaj II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (porovnaj II. ÚS 76/07).

14.3. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

15. Dovolateľka rozsiahlymi výhradami k právnym záverom prvoinštančného a odvolacieho súdu pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie, ako aj výšky úrokov z omeškania a určenia začiatku omeškania, a polemikou s nimi spája svoje presvedčenie, že súdy zasiahli do jej práva na spravodlivý súdny proces aj nimi prijatými právnymi závermi. Z hľadiska obsahového (viď § 124 ods. 1 CSP) ale v tomto smere nenamieta procesné chyby (nesprávnosti procedúry vedenia konania); jej výhrady zreteľne smerujú k spochybneniu správnosti právneho posúdenia, na ktorom spočívajú rozhodnutia týchto súdov.

15.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Najvyšší súd už dávnejšie dospel vo svojich rozhodnutiach k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď primerane R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011,

5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

15.2. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017.

16. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej 2/ z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva, preto procesne neprípustné dovolanie žalovanej 2/ odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku o odmietnutí dovolania a 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.